

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 18 (541)

Fredagen den 6 maj 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5.—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5.—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Plattsökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3.—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3.—				Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.

Johanna Alm.

En åttioårig trotjänarinna.

Det är en obemärkt plats i samhället, hon intar, denna gamla, hvars bild vi här se. Hon är en tjänarinna blott, men hon har fyllt sitt värf troget och kärleksfullt, och hon har funnits på sin post i snart sjuttio år.

Nu i sin ålders sena höst står hon, vänlig och blid, såsom en ädel bild af troheten i det lilla.

På ett soldattorp i Östergötland föddes den 6 maj 1818 Anna Brita Andersdotter Alm, den andra i ordningen af fem syskon. Hemmet var fattigt, mycket kunde ej göras för barnens undervisning. Också kom blott en ringa del af hvad vi kalla kunskap på den lilla Annas lott. Hennes katekes och hennes psalmbok voro hennes enda skatter, dem kände hon, men ock endast dem. Skrifva fick hon aldrig lära sig, ej ens att läsa skrifvet.

Däremot började hon redan i tidiga år att gå i arbetets och försakelsens skola, och där gick hon med glädje i hjärta och sinne. Också stod hon, då hon vid elfva års ålder tillträdde sin första plats, bättre rustad än mången.

I sin hemtrakt stannade hon under hela sin ungdomstid och tjänade där inom några olika familjer, vanligen rekommenderad från den ena till den andra. Genom sitt glada, förnöjsamma sinne, genom plikttröhet och arbetsamhet vann hon sina husbönders erkännande.

Understundom var plikten tung nog att fylla, såsom då

gammal fröken, där det för hon innehade tjänst hos en tjänarinnans del var knappt nog om maten. Hon höll dock ut, fast mången gång kanske ej med så lätt hjärta, och hon förstod att se förbi sig själf och glömma den orätt, som gjordes henne, och tjänade sin fröken troget och ärligt. Detta räknades henne mer än mycket annat till godo i framtiden.

År 1856 kom Johanna, hvilket hon allt sedan denna tid kallats, till Stockholm såsom barnjungfru till den familj—dåvarande doktor, numera professor N. P. Hambergs—som i henne nu ser en vän samt en älskad och vördad trotjänarinna. Det är genom det tillsammans framledda, det gemensamt delade, hon för alla tider bundit sig vid denna familj.

Endast en liten ettårig flicka var det, som hon hade att vårda, då hon mottog tjänsten, men arbetet växte med åren. Där kommo flere små, Johanna räckte dock till för dem alla.

När sjukdomen kom, långsam eller kortvarig, fanns för henne ej något för mycket; nattens hvila betydde ej mycket för henne, hon älskade ju barnen, och de behöfde henne. När döden kom—då sörjde hon med.

Barnens förtroende ägde hon ock i fullaste mått; glädjen blef ej fullkomlig, förrän Johanna fått del af fröjden, och sorgen liksom försvann, blott den förtrotts åt henne.

Det minsta lilla namnam, som hon eller något af bar-

En vacker mö, jag medger det,
Är skön att se uppå;

Hon, utan bättre egenskap,
Är intet värd ändå.

R. Burns.

nen ägde, kunde ingen ensam njuta af, alla skulle smaka, det gömdes och delades, om det ock var endast en endaste pepparkaka.

I skymningsstunden vid brasan var det högtid i barnkammaren. »Det var en gång, som många fälle de'» — mottogs alltid med samma glada spända väntan, och sagorna, de gamla så många gånger hörda, voro dock för barnen hvarje gång nya.

Tiden gick, och den lilla ettåringen, som Johanna för så många år sedan mottagit att vårda, bygde omsider eget bo, och när så hos henne kom ett litet barn, var Johanna färdig att börja leken om på nytt. Och det har varit allvar i leken äfven där, och kärleken och tålmodet ha räckt till äfven för barnbarnen.

Såsom en gård af erkänsla öfverlämnade Johannas gamla husbondefolk på sin silfverbröllopsdag till henne Kungl. Sällskapet Pro Patrias silfvermedalj. På hennes 79:de födelsedag, då hon tjänat familjen i fyrtio år, erhöll hon samma sällskaps stora guldmedalj.

Det är med glädje och vördnad hennes unga husbondefolk nu beredt sig att i dag den 6:te maj fira hennes åttioårsdag.

H. D.

Kransen på Fru Lenngrens graf.

*Jag gick att lugnet finna
på Klara kyrkogård,
dit ilarne ej hinna
af nöjesvirfveln hård;
där fjärran från palatsen
bland hundraåra hus
går öfver grifteplatsen
blott barnalekars sus.*

*Bland andra sångarstoder,
som svenska Pinden gaf,
stod den åt Bettis moder.
Jag fann fru Lenngrens graf.
Hur än från medaljongen
hon jagar trumpet sinn';
och sofforna och gången
till lek där bjödo in.*

*Dit sprang en yster skara,
en tioårig hop,
med blickar vårligt klara
och drill i glada rop;
ej modedockor fadda
med barnakinden blek,
nej, alla hemmastadda
de voro där i lek.*

*Små fötter aldrig tage
sig under rasten rast:
de måste hoppa hage
och flyga i ta-fast!
Kring kullen barnadansen
ett vårligt skimmer gaf:
det var den vackra kransen
omkring skaldinnans graf.*

*När sippan fram sig bryter
och blå blir himlens sky,
hvar vår sig också knyter
den vackra kransen ny;
och enkla barnasinn
i dansens yra chor
då firar åter minnet
af Bettis hulda mor.*

Harald Jacobson.

Min nattvardslärare.

Det är icke just för att motsäga förf. till »I stenören», som jag skrifver detta, ty det ligger nog mycken sanning i hvad hon säger, men jag ville med dessa rader framhålla, att den kärlek till nattvardsläraren, som möjligtvis vid själfva konfirmationen kan förefalla en betraktare såsom exaltation (fast jag alltid trott, att denna exaltation då gällde Gud, vår Frälsare, och icke prästen), kan vara en god, välsignelserik, hela lifvet genomgående känsla.

Aldrig har jag hållit af någon främmande man på det viset, som jag håller af min nattvardslärare, aldrig hör jag så gärna någon tolka Guds ord som han, och samma ord i en annans mun skulle aldrig göra det intrycket på mig, som när de sägas af hans lugna, vänliga stämma. Och detta är ingen öfvergående, tillfällig tillgifvenhet, nej den har varat många långa år igenom, och jag tror, att jag skulle känna mig bra mycket fattigare den dag, jag ej längre kunde minnas min gamle nattvardslärare med kärlek.

Jag vet icke, om detta tager något från vår Herre, eller om det verkar osundt för min själ, jag vet bara att han är den, som tog hand om min andliga varelse den tid den allra mest behöfde en ledare, och att det var i hans goda ögon jag såg nåd och evangelium, när jag lofvade min Gud att tro på Honom och hans Son. Och fast jag, af omständigheter som icke höra hit, ej kunnat få lägga mitt lufs små händelser så som jag velat för min nattvardslärares ögon, så har dock aldrig någon misräkning eller sorg träffat mig, utan att tanken på bikt, deltagande och förlåtelse allra först gått till honom, och det är ännu min fasta öfvertygelse, att jag mycket lugnare och lättare skulle se grafven öppna sig för mig,

om mina kallnande fingrar i det ögonblicket finge omslutas af hans vänliga hand.

Man känner sig ofta så öfvergifven, när man växer upp, man tycker att där är ingen, som bryr sig stort om vare sig ens själ eller kropp — och så skulle man ej hålla af den, som kom och strök håret från ens panna med mjuk hand, som hade ett vänligt ord för en själf som för alla andra och till slut däruppe från altaret sade oss, att om vi blefve utan vänner ute i världen, så skulle han ändå finnas för oss! Jo, det vore icke möjligt något annat, det är en af de bästa känslor jag har, och då jag anser det för en lycka att få hålla af sina medmänniskor, ville jag önska, att månget ungt lif måtte få känna glädjen och tillfredsställelsen af att ha sin nattvardslärare kär, icke blott under konfirmationstiden, utan genom hela lifvet,

»Salige äro de renhjärtade, ty de skola se Gud.»

G.

Om kvinnlig hemslojd.

Några tankar om dess värde och befrämjande.

Af Hedvig Holmström.

(Forts. o. slut.)

Stockholms-utställningen hade emellertid en ofantlig mängd dylika broderier att uppvisa, hvilkas teknik man måste beundra och på samma gång sörja öfver att den så illa användts.

Att vid prisbedömandet af slöjdutställningar aldeles inga personliga hänsyn böra tagas, kan synas öfverflödigt att påpeka. Men då ofta händer, att på föremålen fästas inskrifter med upplysning om att ett barn, en äldre, en lam eller blind tillverkat desamma, är ju ändamålet att inverka på prisdomarne. Barnarbeten höra ej hemma på dylika utställningar. Deras arbete ledes af de äldre och bör stanna inom hemmet och skolan, där lämplig uppmuntran bör skänkas de små arbetarne, som i de flesta fall nog icke hafva något att vinna i moraliskt hänseende genom någon offentlig utmärkelse. Den ekonomiska vinsten af t. ex. ett penningpris är visserligen äfven för barnen af betydelse i månget hem, men det är nog bättre, att någon vuxen familje-medlem vinne denna inkomst.

För de lytta och vanföra liksom för de mycket gamla är ju glädjen af en utmärkelse så mycket större, då priset kan tillfalla dem, utan hänsyn till deras personliga förhållanden, som ju alls icke böra tagas i betraktande vid allmänna utställningar. En annan sak vore att anordna utställningar särskildt för dem, och det kunde nog vara värdt att tänka på.

För att göra periodiskt återkommande utställningar verkligt gagneliga, behöfves en bestämmelse därom, att de utställda föremålen böra vara tillverkade efter senaste utställningen, eller äminstone vara nya och icke förut utställda. Det händer annars, att samma slöjdalster återkomma till flere ut-

ställningar och åter belönas och sålunda begagnas till en regelbunden inkomstkälla. Äldre, mönstergilla arbeten, som kunna tjäna till föredöme, borde dock kunna utställas, men utan täflan.

* * *

Inom prydnadsslöjden kan man skilja på tvänne stora grupper, hvaraf den ena behöfver och förtjänar särskildt omhuldas och uppmantras, den andra däremot icke, och det af den orsak, att den trifves och blomstrar tan särskild vård. Denna senare skulle jag vilja kalla kosmopolitisk och räknar dit allehanda broderier med silke, ullgarn och guldtråd på stramalj, siden, kläde, plysch m. m., vissa arter hvitbroderi, knytning, virkning och dylikt — allt med mönster som växla efter modet för dagen. Dess alster äro nästan öfver hela den civiliserade världen sig tämligen lika. De kunna vara vackra och nyttiga, men sällan intressanta. Kunde man komma in i ett hem, utstyrdt med endast sådana handarbeten, utan att veta, i hvilken trakt man befunde sig, så skulle man icke kunna gissa det.

För den andra gruppen vet jag intet annat namn än nationell, fastän mången gång dess egendomliga alster endast återfinnas inom ett ganska trångt område, såsom t. ex. ett län eller landskap. Hvad vårt land beträffar, så hafva vi allt skäl att bevara och utveckla hvad vi äga af karaktäristisk och egendomlig hemslöjd, ty nästan allt hvad vi i den vägen ärf från flydda tidens släkten är både varaktigt, ändamålsenligt och vackert. Östergötlands, Skånes och Dalarnes spetsar, Blekinges egendomliga broderier och väfnader, Skånes och Dalarnes m. fl. landskaps utmärkta linnebroderier, hålsömnader, mönsterstickade strumpor, vantar och tröjor samt kulörta broderier, de norrländska väfnaderna till fällar och täcken, Skånes och Dalarnes präktiga konstväfnader*, allt är egendomligt för vårt land och väcker med rätta utlandets beundran.

Hvarje människa äger ju mycket gemensamt med alla andra och har likväl något eget, hvarigenom hon särskiljes och som utgör hennes egendomlighet. Så förhåller det sig äfven med större och mindre samhällen och nationer. Hvad som sålunda särskiljer folken från hvarandra, det som odlats och utvecklats inom en nation och är i särskild mening dess egendom, äger för dem själfva och andra det största intresset. Liksom en människa, oaktadt all likhet med sina medmänniskor, dock alltid måste sträfva att »vara sig själf», och detta ju mera och sannare som hon rikare utvecklar sin personlighet, så — om ej världen skall blifva en flack öken, utan intresse — måste hvarje folk, oaktadt allt nivellerande inflytande, som den internationella samfärdseln medför, bevara det egna och nationella och verka just genom sin egendomlighet tilldragande för andra folk. Det egna hemmet är kärt för alla, men icke vore det någon glädje att finna hos nannen en trogen kopia däraf. Hos honom önska vi finna åtminstone något, som är annorlunda och egendomligt för hans hem. Så kunna vi äfven inom slöjdens område bevara det, som är just vårt, huru mycket vi än införa från andra land och lära af andra nationer. Och hvad handelsintresset angår, så främjas det

sålunda bäst. De ryssar, som på Stockholmsutställningen handlade med fina och vackra alster af sitt hemlands allmogeslöjd, hade visst en strykande afsättning för sina varor, tack vare det oskäligen låga priset, hvilket icke kunde vara något glädje ämne för hemslöjdens vänner. Men man måste beklaga, att deras kolossala hålsömsdukar voro utförda efter de tarfigaste rutmönster i den »naturstil», som återfinnes i våra mödrars virkböcker. Och då man frågade, hvarför de ej hellre arbetat efter sina egna, vackra, ryska mönster, så svarades det att man trott sig göra varan begärligare genom »europiska» mönster. Men det förhöll sig alldeles tvärtom. Ett mönster med det egendomliga tycket af främmande ornamentik, som visat dess ryska ursprung, hade ofantligt mycket höjt varans värde.

Det är därför ur alla synpunkter väl värdt att bevara och utveckla, det nationella inom slöjden, hvilket dock så ofta underskattas och åsidosättes för helt värdelösa handarbeten, alster af ett tillfälligt mod. Så hände det Handarbetets Vänners första ledarinna, då hon i ett förnöget bondehem önskade få se något af husets hemslöjd, att man med stolthet visade ett broderi i böhmiska pärlor samt en virkad bordduk, men visade ringaktning för husets förråd af präktiga, konstväfda täcken och dynor. De voro så vanliga och gammaldags, menade man.

Sedan den tiden har dock smaken mångenstädes ändrat sig, och det icke minst genom Handarbetets Vänners verksamhet, kraftigt understödd af den skånske målaren Jakob Kulle, som redan för mer än ett fjärdedels sekel tillbaka hade en öppen blick för den nationella konstslöjdens betydelse och hjälpte Handarbetets Vänner att komma in på rätt spår, och hvilkens rika, värdefulla samling af gammaldags mönster är en verklig skatt för vårt lands slöjdande kvinnor.

De gamla vackra allmogebroderierna och väfnaderna hafva nu åter fått anseende i vidsträckt kretsar, deras mönster, färger och teknik användas på mångahanda sätt, dels, af pietets-hänsyn, oförändrade — ty det är dock något mycket tilltalande att sålunda bevara traditionen genom århundraden — dels varierade och utvecklade med konstnärlig smak.

Men önskan att på detta område erhålla något nytt och ovanligt är dock särdeles liflig. Det händer ofta, att samma arbeterska på en gång utställer dels vackra, fullgoda handarbeten, dels fula och orimliga sådana. Förklaringen är, att de förra utförts efter goda mönster och förebilder, de senare äro egna försök att skapa något nytt. Denna företeelse upprepas så ofta, i hemmen, försäljningslokaler och på utställningar, att man däraf kan draga en bestämd slutsats och lärdom, nämligen att det icke är allom gifvet att uppfinna nya mönster och färgsammansättningar. Liksom alla kunna läsa, men blott få skriva en god bok, de flesta kunna sjunga eller spela, men ett ringa antal komponera melodier, så kunna de flesta efterbilda ett mönster, men endast få uppfinna och teckna eller korrekt färglägga ett värdefullt sådant. Man måste vara i någon mån konstnär för detta värf, både till anlag och utbildning. Men bildning och öfning kunna uppodla smaken, så att man förstär att välja och använda goda mönster och förebilder, alldeles så som man genom att läsa goda böcker lär sig att finna

smak i endast värdefull litteratur, eller genom att höra god musik får afsmak för den värdelösa. Men en stor del människor taga för gifvet, att de äga en medfödd, odisputabel förmåga att döma om, hvad som är vackert och fult, oaktadt de icke äga några förutsättningar därtill, och andra påstå, att hvad som är vackert, beror af »tycke och smak». Och dock äro skönhetslagarne lika bestämda som moralens och hälsans lagar och hafva samma ursprung, nämligen naturens herre och skapare. Det är konstnärerna, som hafva till uppgift att tyda för oss dessa lagar samt lära oss se och efterbilda det som är vackert.

Det finnes mången som äger naturlig begåfning och konstnärsanlag, hvilka genom god ledning och studier skulle kunna blifva fruktbarande och gifva nya idéer på slöjdens område. Det är visst icke sällan man spårar dylika anlag och ansatser. Men som oftast utvecklas de ej, i brist på förståndiga studier, just till följd af den vanliga åsikten, att på detta område är ingenting att lära, utom tekniken.

Men skola vi uppodla smak och omdöme och vinna möjlighet att frambringa nya uppslag och idéer, så måste vi uppgifva öfvertygelsen, att vi redan veta och förstå allt, som rör form och färg, ändamålsenlighet och skönhet hos våra handarbeten, då icke ens kännedom om komplementärfärgerna är att räkna på hos flertalet af dem, som slöjda, oaktadt en mängd gamla arbeten visa, att den tillämpades åtminstone förr i världen.

Slöjdföreningar rundt om i landet, understödda med råd och dåd af bildade, erfarna slöjdekonsulenter, skulle hjälpa mången, som nu sträfvar med all flit, ensam och utan framgång. Men dessa ledare och lärare, som vi önska oss, dessa konstnärer, som ägna sig åt slöjd och industri, de borde komma ut och göra sig förtrogna med hemmen på landet, de borde lefva bland oss och se, hvad som fordras för och passar i våra enkla hem. Det är icke portier och braskuddar, icke tunga gardiner och draperier — dem tillverka konstslöjderskorna för de rikas våningar — utan mönster till enkla husgeråd och möbler, som kunde bidra till skönhet i landets tusen hem.

Om en uppodlad smak så småningom rensade våra svenska hem, såväl de enklaste och fattigaste som de välbergade och rika, från alla fula, onyttiga och ändamålsenliga föremål och en gedigen hemslöjd, så vidt möjligt vore, fyllde deras behof, så skulle detta säkerligen återverka på industriens alster, där sådant vore behöfligt, ty vackra och praktiska varor skulle ju framtingas, om endast sådana efterfrågades i handeln.

Ett verksamt befrämjande af hemslöjden kan sålunda gagna ekonomien, odla smak och skönhetssinne samt höja kärleken till hem och fosterland.

(Slut.)

*

Den första kärleken, säger man med rätta, bör vara den enda, ty i och med den andra går redan kärlekens högsta betydelse förlorad. Karaktären af evighet, oändlighet, som lyfter kärleken öfver allt annat, har försvunnit: kärleken förefaller förgänglig liksom allt annat, som börjas på nytt.

J. W. v. Goethe.

* Hedern att kunna tillverka linnedräll i hemmen dela vi med normmännen, men knappast med någon annan nations landtbefolkning.

Moder Musik.

Hvem var det, som i lifvets morgontimme satt vid din vagga? Det var moder Musik, den ljuvligt söfvande. I mjuka armar tog hon dig, slöt med sin hand dina ögonlock — och du var åter i evighetens solland. Du ägde åter dina vingar och flög så från blomma till blomma. Och dessa blommor, de talade till dig, och det ljud som af silfverklockor. Ja, du minns inte allt det där, men du vill tro, att det så var.

Och hvem var det, som sedan, då du sprang och rasade och lekte med syskonen, ibland ropade på dig? Det var moder Musik. Du krafade dig upp på en stol bredvid henne, och ingen makt i världen kunde sedan locka dig ned af den. Du satt med undrande stora ögon och med munnen halföppen. Du kände igen rösten. Och då hon för en stund tystnade, bad du om mera, mera. Och hon log och talade åter med sin mjuka röst till dig. Och du lutade dig intill henne, det var så varmt och skönt, ja, det var nästan bästa platsen, du visste. Så började det dra i små ögonlock, och ett litet hufvud, fylldt af springande, barnsliga tankar, nickade till. Och moder Musik kysste dig och bar dig i säng.

Och hvem var det, som sedan, då små fingrar vuxit, ledde dig till pianot och visade dig väg i tonernas labyrinth? Det var moder Musik. Minns du, hur vänligt och mildt hon rättade dig, då det bar på sned; minns du, hur hon tog tummarne från öfvertangenterna? Och minns du, hur öfverlycklig du var, då hon lärt dig utantill de där små styckena? Och så hände det, att hon ibland kom och sjöng något i örat på dig, och du gaf dig ingen ro, förrän hon hjälpt dig att bland tangenterna leta ut den där melodien. Och så vänligt hon nickade åt dig, då det gick bra, och så lustigt hon tittade på dig, då du slarfvat. Det skulle vara allvar, men skälmen lyste igenom. Hon kunde aldrig bli ond på dig; de där små krumelurerna bredvid roade henne. Barn voro barn: ville leka.

Hvem var det, som bad dig om något, då mor var sorgsen och hade bekymmer, bad dig, att du skulle sjunga den där sången, som mor så många gånger sagt vara som skriven för henne? Det var moder Musik. Hon var moder själf, visste därför hur det kunde vara. Och du sjöng. Och mor kom och lade ett stort rödt äpple bredvid dig, klappade dig och sade: »Min lilla solstråle!» Och då kändes det precis, som om en solstråle smekt dig.

Och hvem var det, som tröstade dig, då syskonen sade, att de där öfningarna voro så fula, så fula? Det var hon, moder Musik. »Det är vägen,» sade hon och pekade på det där myckna svarta, »du kommer aldrig att ångra, att du gått den.» — Och det har du heller aldrig gjort.

Så blef moder Musik denna vän, som du åter och åter vände tillbaka till. Allting förklarade hon och gjorde ljus och glad.

Och sedan då du började drömma, och det där »något» fick namn, hvem var det, du gaf ditt förtroende? Jag behöfver ju ej säga det. Hvad ingen skulle få veta, hvad du inte ens vågade säga åt dig själf, det hviskade du till moder Musik. Det är ju så ljuft att hafva en hemlighet så där à deux! Du är ju ibland så glittande glad och ibland åter så suckande sorgsen, och det vill ej rymmas inom dig, hvarken glädjen eller sorgen. Och hon förstår dig så godt. Då du nu jublar i himmelens höjd, tystar hon ej på dig, utan hon säger: sjung, sjung, det är blott en gång vår, kärlekens vår! Och då det blir så där skumt och behängdt som med sorgflor — man har sina små sorger! — då ser hon dig in i ögonen med sin skälmska blick och säger: »Stackars liten, fick inte visa nya sommarhatten i dag, och den klär så ofantligt.» — Och så vaggas hon med hufvudet och säger: »Oj, oj, oj, så sorgligt det där låter, men man ska veta så'n sorg, så'n sorg!» — Och så måste du le åt din barnslighet, och hur det är; så glider du in i dur.

Och det är till henne du säger, hur ljuft det är i rosengård. Du talar om, hur du går där bland rosor i väntan; den ljumma sommarluften fläktar om dig, och din lyckas svunna timmar och dagar smyga som fagrade drömmar omkring dig. Och så kommer han. Hvad är tid, hvad är evighet mot denna vandring vid hans sida i rosengård? Ett försvinnande intet.

Och så nickar hon åt dig, som ville hon säga: »Jag vet det.»

Och det gick några moln öfver din lyckas himmel. Det kändes kyligt i skuggan, och se där några rosor vissnade. Du betogs af oro, ja, nästan

af förfäran. Du log dock mot honom, men där dröjde ett skimmer i dina ögon. Och när du så gick till moder Musik, kysste hon bort tårarne och sade: »Barnsligheter, ej kan luften ständigt vara lika varm som i juni; och rosorna, ja, de måste ju vissna undan för de nya, som dock komma.» — Och du gaf henne rätt däri. Visserligen blir din väntan i rosengård för hvar dag längre och längre, men du finner nu skäl äfven för det. Du vill vara blind, du vill resonera dig till fakta, som icke finnas.

Men så kom den dag, då ej blott hvad som icke fanns, utan äfven hvad som verkligen fanns beröfvades dig. Och det blef natt, sorgens bleka natt. Dagarne svunno, ditt lifsurs visare skred framåt, men du tyckte, att allt stod stilla, så pinsamt stilla. Och sorgen, den ringlande svarta, var ditt enda sällskap, och du ville intet annat hafva; du ville etsa in, åter och åter, hur det var, då det där förfärande kalla, som du trodde vara döden, hade rört vid dig. Och du blef som en fridlös irrande, och du gick omkring och sökte något, något som kunde taga sorgens plats. Men du fann intet. Du blef bitter, och du tänkte tankar och uttalade ord, som i början skrämde dig, men som sedan blefvo dig en skyddsmur, bakom hvilken du gömde dig och din sorg.

Det är då, som moder Musik, den af dig glömda, kommer hugsvalande till dig. Jag tror, det var i en konsertsal och i det tredje numret hon mötte dig.

Redan första tonerna beröra dig på ett alldeles särskildt sätt. Å, hvad är det, hvad liknar det? Du känner igen det — å, så väl. Så, just så. Nu vet du det. Det är du själf; det är dina tankar, dina ord, och det är din svunna sommarsaga. Minns du, säga tonerna. Och så lägga de armarna om dig och smeka och kyssa dig och du lutar dig intill dem. Minns du? — Och nutid blir dig till den flydda tid. Du går åter i kärlekens rosengård. Men blott några svinande sekunder får du dröja där. Du drifves ut, och grindarne stängas.

Som en konsekvens väntade du nu, att tonerna skulle återgifva din förtviflan, din sorg. Men nej! Det är nog molltoner, som möta dig, men det är ljusa sådana, om du vill förstå det uttrycket. Sorgen ligger som orgelpunkt, men än gå ljusa skyar af toner öfver. Och de säga, att kärleken är att likna vid en kostelig klenod; alla vilja äga den, men den gifves icke alla. Därför skola de, som äga eller hafva ägt densamma, vara tacksamma, ej klaga öfver minuterens korthet. Du har två ting att välja på: vandra genom en öken, där det ej finnes en enda oas med svalkande vatten och skuggiga palmer, eller vandra genom en öken, där det finnes en sådan. Om det nu är så, att du redan varit i denna oas, skall väl minnet däraf göra dig vägen dubbelt tung att gå? Skall det ej förr ge dig mod, ge dig styrka att gå öken till slut? Skall du ej känna tacksamhet för att dig blef beskärmt att dröja under palmerna en stund? Jo, joförvisso!

Och se, den där muren, du skansat kring dig viker, och du känner, hur ditt hjärta blir varmt. Och du känner, som ville du taga alla människor i famn, därför att de äro människor, som kanske frysa, som du gjort det, och därför att du tror dig äga af värme tillräckligt för dem alla. Hvar är sorgens skepnad, den mörka? Å — det var länge sedan, du såg henne. Det jublar, det sjunger inom dig: jag har varit i kärlekens rosengård! Är det ej nog att glädja sig åt, att jubla öfver, att sjunga i himmelens höjd om! — Orgelpunkten har för länge sedan upphört att ljuda. Alla toner leka som barn. Och se moder Musik står midt ibland dem. Och du ler åt dem och säger: »Vi äro gamla, goda vänner vi, eller hur?» Och ett klingande »ja», så där öfverdådigt barnsligt slungadt i höjd, blir svaret.

Och det tredje numret är slut. Men inte för dig. Det följer dig hem och så att säga tager sin bostad hos dig. När du så sitter i skymningen vid pianot — din gamla lekkamrat och vän — och just känner, hur något kommer smygande öfver dig, något ringlande svart, då stryker en mjuk, len hand öfver din panna, och du förstår, hvem det är. Det är hugsvalerskan, moder Musik. Och det blir ljust som om dagen omkring dig. Du ser kärlekens skimrande ädelsten lysa. Och du jublar vid tanken på, att du en gång ägt densamma. Och tonerna komma den ena efter den andra och vagga och bära dig säkert som »ökens skepp» tillbaka till oasen. Och du hör suset af palmerna, sorlandet af källan, och se, en dagfrisk ros ligger vid din fot...

Tyra Floderus.

Valborgsmässa.

Entföping den 30 april 1898.

»Det brinner en eld,
Den brinner så klar,»
Den brinner till Valborgs ära!
— Uck, hade jag nu den vännen här,
Hvad ville jag mer begära?

Den vännen, hon blef
Mig huld och tro,
Fast flammorna stego höga.
— Och aldrig jag såg en glans, så skön
Som glansen i Valborgs öga!

Och sutte hon vid
Min sida nu
Och såge eldarna brinna,
En varmare glöd hon skulle väl
Långt inne i hjärtat finna.

Och röken hon går
Så lätt mot skyn
Som längtan på bödens vinge;
Mitt hjärtas suck och min aftonbön
Mot höjden sig safta svinge:

Gud signe den eld,
Som brinner klar,
Som värmer och gör oss glada!
Gud tage den väl i sitt förvar,
Att aldrig den fan oss skada.

Gud signe den fred,
Som hvilar lugn
Kring stränder och djupa vatten,
Gud signe de lif, som slockna klart,
Eftt eldar i Valborgsnatten!

Toini Topelius.

Kvinnoöden och Kvinnobilder.

För Idun

Af Birger Schöldström.

Två kusiner.

Bland de svenska köpmanssläkter, hvilka under frihetstiden framstodo genom finanssnille, lyckade spekulationer och, framför allt, förmågan att skickligt lovera upp i de skiftande politiska vindkasterna under denna oroliga tid, nämnes bland de främsta familjen *Plomgren*, eller rättare sagdt, de båda bröderna Thomas och Anders Plomgren. De hade i sina ådror en blandning af gammalt svenskt odalmannablod och vallonblod — deras moder var en l'Eclair och deras farmoder en Maillere — och de, som framgätt ur en sådan race-melering, bruka ju nästan alltid utmärka sig för intellektuel öfverlägsenhet, ej minst hvad det finansiella beträffar, samt äfven yttre företräden. Så ock med familjen Plomgren.

Den ene brodern, Thomas, har sitt namn för alltid fäst i Sveriges politiska historia, såsom en af hattpartiets främste medhjäl-

* Gammal folklek.

pare, och det har fastslagits, att han var ett mäktigt drifhjul i sin tids riksdagsmaskineri samt den genom hvars händer en väsentlig del af bestickningsmedlen gick. Hans efterlämnade förmögenhet uppgick till flere millioner riksdaler. Adelskap för egen del kunde köpmansfursten ej mottaga, alldenstund han såsom handelsborgmästare i Stockholm samt talman i borgareståndet själf ej kunde tillhöra Riddarhuset; men för sina barn utverkade han nobilisering samt gjorde säteriet Måstena i Södermanland till fideikommiss för sina manliga efterkommande — det är i denna egenskap ännu kvar i släkten.

* * *

Thomas Plomgren hade sex döttrar, hvilka naturligtvis ej behöfde länge vänta på friare, och generaler, hofmarskalkar, öfverstar och kommerseråd blefvo de lycklige, som hemförde de nyadlade fröknarna Plomgren. De giljande generalerna voro till och med två: generalen baron Carl Hierta, som ingick giftermål med Marie-Charlotte, och generalen baron Carl Fredrik Pechlin von Löwenbach, som 1749 frade sitt bröllop med Anna Christina, den äldsta af systrarna.

Denne Pechlin var den i frihetstiden och i Gustaf III:s historia så beryktade ränksmidaren och politiske intrasslaren. Då Pechlin, efter otaliga intriger, hatad, missäntkt och fruktad af alla partier, slagit sig ned på landsbygden och, tillsvidare aflägsnad ur det politiska lifvet, roade sig med processer vid ortens domstolar samt bondplågeri å sitt gods Ålhult i Småland, så att allmogen en gång gjorde försök att slå ihjäl honom i hans egna rum, trufdes ej hans friherrinna — hvilken, i motsats till mannen, skildras såsom mycket hjälpsam och god mot sina underhafvande — på landet, utan vistades mestadels i hufvudstaden, och, trots mannens kända stämplingar mot konungen, besökte friherrinnan Pechlin ofta hofvet. En dag 1778, under det riksdagen var samlad i Stockholm, infann hon sig å en cour. När tjusarkonungen blef henne varse i Stora galleriet, gick han genast emot henne, sägande: »Ah, min nådiga friherrinna Pechlin! Kommer generalen upp till riksdagen?» — »Nej, ers majestät, om icke ers majestät önskar och befaller, ty i sådan händelse skall jag skriva efter honom och är ers majestät ansvarig, att han då skall infinna sig.» — »Alltid är ni söt och aimable, min friherrinna! Men jag ber er för himlens skull, gör er i den saken intet besvär för min skull!» inföll hastigt konungen, som ej alls var angelägen att om igen få den gamle orostiftaren i sin närhet.

Friherrinnan Pechlin afled 1788 och slapp således få upplefva förödmjukelsen att se sin make fyra år därefter, såsom med allt skäl ansedd att vara själen i sammansvärjningen mot Gustaf III:s lif, inspärras som lifstidsfånge å Varbergs fästning.

* * *

Den ofvannämnde Thomas Plomgrens broder och kompanjon, direktören vid både Ostindiska kompaniet och Levantiska kompaniet, kommerserådet Anders Plomgren, mottog, ej heller han, erbjuden adlig värdighet, men utverkade, också han, åt sina barn en sådan värdighet. Nämda barn, sonen

Carl Anders och dottern Anna Margaretha, blefvo nobiliserade och erhöilo å Riddarhuset introduktion under namnet Plommenfelt.

Anna Margaretha Plommenfelt växte upp under de gynnsammaste yttre förhållanden utom ett: hon saknade en moders vård, ty hennes födelse hade kostat modern lifvet, och den stjuvmoder, hon sedan erhöil, förefaller ej ha kunnat lägga fullt band på den unga flickans romaneska idéer samt själf-rådiga lynne.

Om hennes romaneskhet finner man en antydning i adelns ättartaflor, där det om hennes giftermål heter, att det ästadkoms »genom enlevement». Huru härmed tillgick, därom finnes i Tessins på franska hållna anteckningar en relation, den vi här, i öfversättning och sammandrag, meddela.

Anna Maria Plommenfelt var en dam, som, lik en äkta romanhjältinna, vågade mycket för sin kärleks skull. En ung baron Horn friade till henne, men hade icke den lyckan att behaga hennes fader, den stolte penningemannen, hvilken säkert önskade få välja sig en måg efter sitt eget tycke och troligen ur sitt eget stånd. Då nu faderns och dotterns tycken i detta viktiga fall voro så skiljaktiga, kunde den senare ej vinna sin önskan på annan väg än att spela fadern ett spratt, hvilket och gjordes helt behändigt och fullständigt lyckades. Kommerserådet Plomgren hade aftonen den 23 april 1757 tre af sina förtrognaste vänner hemma hos sig, nämligen kanslirådet Ekestubbe, bankosekreteraren Lindmark och hofintendenten Lundberg, med hvilka han satt och språkade helt förtroligt. Så snart supén var slut, plögade, efter tidens sed i förmögna borgerliga hus när gäster voro närvarande, en bål bäras in, hvarvid damerna vanligen brukade stiga upp från bordet. Så skedde äfven nu: arraksbålen med de doftande citronerna bars in, den 24-åriga dottern i huset aflägsnade sig med en artig nigning, och gubbarne höllo sig muntra. Men, när kommerserådet och hans tre vänner sett bålen bottnen och den förstnämnde kallade på sin dotter, för att få kaffet serveradt, var hon försvunnen. Ingen fick rätt på henne den aftonen, hur man än letade och ropade. Skön jungfrun hade icke allenast lämnat sin faders hus, utan till och med samma afton gift sig med sin tillbedjare. En präst, på förhand naturligtvis vidtalad, hade förrättat vigseln, men för kommerserådet Plomgren blef denne präst, som vågat företaga vigsel, utan att föregående lysning ägt rum, okänd, och något men af sitt tilltag tycks han ej haft.

Så långt Tessin.

Hjälten i denna enleveringshistoria var dåvarande korporalen vid lifdrabanterna (svarande mot kapten i armén) Fredrik Horn af Åminne. Han steg sedan i graderna till general, blef upphöjd i greffligt stånd samt serafimerriddare. Han var 1772 en af Gustaf III:s främste medhjälpare vid statshvälfningen och då i sådan rojalistisk högstämning, att han ville utbyta sitt historiskt ryktbara namn Horn mot »Gustafsvän», och, då konungen icke ville tillåta detta, utbad sig nåden få i sitt vapen upptaga konungens namnchiffer, hvilket beviljades.

Likasom mannen hugnades äfven fru Anna Margaretha med tjusarekonungens synnerliga nåd och bevågenhet. Så fick hon 1772 den inom den tidens förnäma värld ifrigt åtrådade entrén till Hvita rum-

met å slottet, äfvensom hans majestäts juvelbesatta porträtt en miniature att i blått band bäras å bröstet.

Om eller huru gamla kommerserådet fullt försonade sig med sin dotter och måg, är ej upptecknad, men giftermålet mellan de två, hvilka trotsat såväl världens omdöme som en faders vrede för att ingå detsamma, blef emellertid ett mycket lyckligt.

Grefvinnan Horn, Gustaf III:s beundrarinna, drabbades 1782 af ett hårdt slag, då hennes ende broder, den på samma gång som hon själf i adligt stånd upphöjde Carl Anders Plommenfelt, ceremonimästare vid Gustaf III:s hof, med skam måste rymma ur riket, dömd för majestätsbrott. En dag i mars sagda år hade han nämligen å en fönsterruta i Beckers värdshussal vid Norrtullsgatan, å hvilken ruta någon med diamant inristat orden: »Gustave III le premier citoyen», tillagt: »Il y a été, mais à présent le premier fourbé», för hvilket brott han af Svea hofrätt och därefter Högsta domstolen dömdes till halshuggning — hvilket han genom flykten undandrog sig — samt hans vapenskölds nedtagande från riddarhuset. Smärtan öfver detta bidrog väsentligen att få månader därefter lägga systemen i grafven.

En ännu större smärta undgick hon dock — den att få se ende sonen i hennes och »Gustafsväns» äktenskap, den veke, svärmiske, högt begåfvade, men exalterade Claës Horn för delaktighet i Gustaf III:s mord dömas till evig landsflykt.

— * —

”Mödrar emellan.”

XIII.

»Två små finska rustibussar.»

Mamma till tvänne präktiga pojkar, 11 och 6 år, hvilka nu i sin tur försöka uppfostra mig, vill jag bjuda till att i korthet skildra deras uppfostran hittills.

Till ett halft års ålder bad alla aftnar, temperatur 37°—27° Cels., därefter två gånger i veckan till två års ålder; morgon- och aftontvagning dessutom. Om somrarna salta bad, då vi alltid bo i skären; de ha stärkt barnens hälsa och hämmat engelska sjukan, hvartill de hade litet anlag, lyckligtvis finga de dock inga sviter. Kläde dräkten, då de voro späda: skjorta, öppen bak, flaneltröja, mantel, blöja och lapp, en kort linda, som blott sammanhåller manteln under armarne, så att benen kunna röras fritt. Mössa användes, tresnibb däremot obetydligt, emedan den lämnar knäna bara. I stället ifördes de lifvägade stickade byxor, då de börjat krypa, jämte varmt lif och en kolt eller kort klädning. Då de börjat gå, har jag sytt dem blusar af ylle eller bomullstyg, lämpadt efter årstiden, och lämnat bort klädningen, i hvilken de stiga och snafva. De stickade byxorna ersätter jag med dylika af flanel jämte hvita underbyxor, de knäppas på lifvet, strumpbanden äro fästade vid sidan och knytas vid strumpan eller knäppas på en knapp. Stort jubel väcker gåfvan af de första hängslen, de erhålla, vanligen mellan 5—6 år, de tycka sig vara stora då.

Fotbeklädnaden är först stickade eller sydda »tossor», sedan skor utan klackar, men så få de stöflar så fort som möjligt. Det är annars omöjligt för dem att vara ute i de metershöga snömassor, som här finnas, och bygga fästningar. Det är ej en och två gånger mina parlar kommit inspringande och själagladdt ropat: »Mamma, stöflarna di ble' i snön brevve planket (eller stegen) å jag får int' bort dem!» Jungfrun får då skynda att söka rätt på dem, hänga dem att torka, barnen få torra strumpor och reservstöflar på, som alltid finnas i beredskap, och så ut igen i snön! Om somrarna är sjön deras älsklingsplats, de simma, meta och segla sina båtar. Barfota få de gå, så fort det blir varmt.

Till vår äldste sons förtjusning läto vi sy ho-

nom en skolrock, af tjock »sarka» (bondvadmal), ackurat pappas jaktrock i miniatyr, med gröna uppslag kring hals och armar. Han använde ej paletån den vintern, endast rocken; »bussig» var han också att se på, med varma klädesbyxor inuti stöflarne (läpikor) och på huvudet »savonveukko», mössa med läderkulle och skinnkanter, som vikas ned i fult väder och sålunda skydda nacke och öron; uppvikna knytnas kanterna bak med fyra band. På händerna har han »rukkaset», läderpåsvantar, och inuti dem »kintat», ullvantar. Så utrustad kan en pojke trotsa hvilken köld som helst.

Deras måltider voro, sedan jag slutat amma dem: äggula, höns- och kalbuljong, mjölk och skorpa, välling och gröt. Senare kött och grönsaker. På morgnarna ha de fått kakao, men de ledsna fort på det. Då ger jag té med rikligt mjölk samt hvetebröds-mörgåsar. Kaffe bry de sig icke om. De par, tre första åren var jag noga med måltidstimmar, men sedan få de, då de känna sig hungliga.

Jag har tidigt lärt dem att tacka, bocka och lyfta mössan på gatan, också nu, när lille bror ser sin bror lyfta mössan och hälsa, gör han det samma; blyga ha de aldrig varit. Ondt för tänder ha de icke haft, och mässlingen gick ganska lätt förbi, fast det var ledsamt att vara inestängd. Fingo barnen »skrik-skof», då de voro små, lät jag dem skrika ut, tills de lugnade sig, den äldre gossen höll i sig en hel vecka, men sedan läkaren tittat på honom och sagt: »Ja, kan han gå på natt och dag på detta sätt, så felas honom ingenting!» läto vi honom skrika sig matt; han slutade af sig själf. Barnen sofo först i yagn, sedan i säng.

Födelsedagarne få de smärre gåfvor: böcker, bygglådor, spel och kaka med så många ljusa uti, som de fylla år. Min äldre son brukar bjuda skolkamrater till sig, då de spela teater, kläda ut sig, förevisa laterna-magica-bilder, leka blindbock, med ett ord roa sig och rasa, för att om kvällen, trötta och nöjda, säga att de »aldrig haft så roligt».

Ett gladt rum hafva gossarne gemensamt med hvar sin bordslåda att hålla i ordning, bok- och verktygshylla. Den lilles leksaksskåp är det svårare att hålla ordning i, fyllt som det är af soldatar, träbitar, kork, papper, båtar, hästar och mycket annat godt, som ej så noga kan specificeras. Vanligen måste mamma vara med för att städa det, ty allt tycks vara så omistligt. Det roligaste han vet är att leka »tåg», då ställas alla matsalsstolar i en rad och han tager plats på den första, med en ringklocka i ett snöre kring halsen, då är han »konduktör».

Hans ideliga pinglande gör äldre bror ibland utom sig, det händer ej sällan att de råka ihop och trumfa friskt på hvarandra. Jag ser nog att, de ej äro ånglar, men deras sammanstötningar äro ganska harmlösa — och »pojkar ä pojkar!»

Sagor tycka de båda om och musikaliska äro de äfven, den äldre spelar redan själf litet, ofta i kvällsskymningen bedja de: »Mamma, spela lite! Spela »Porilainen marssi!» Då marschera de i takt genom rummen efter musiken.

Någon gång undervisar den äldre den yngre i grammatik, en gång hörde jag honom fråga:

»Hör du, ska man säga lillare eller mindre?»
Lilla bror tvärsäkert: »Större!»

Ja, större blifva gossarne och med dem ansaret. Mätte jag blott äga styrka och förmåga att fostra dem till sanna, hederliga och dugliga män.

Hoppas, bed och arbeta.

XIV.

Hälsans grundfond. Själens jordmån. Till våra söners fäder!

Hvad det rent fysiska beträffar, så fordras för det lilla barnets välbefinnande den trefald, som utgör själfva hälsans grundfond, och som består af sund, närande föda, frisk luft och renlighet. Från första stunden skall födan gifvas på bestämda tider; från 1 års ålder bör barnet vistas i fria luften så mycket som möjligt och ifördt en praktisk klädedräkt, lämpad alltefter årstiden. Förutom de smås lifselixir, de regelbundna varmbaden, vill jag vid sidan däråf äfven tillstyrka ett annat bad, som vi kunna benämna det härdande, och som tillgår sålunda. Hvarje morgon, sommar som vinter, från två års ålder, neddoppas det lilla barnet, helt hastigt endast, i en balja med nattståndet vatten (den kallare årstiden uppländadt med litet varmt) och torkas sedan mycket väl med ett groft lakan; ett dy-

ligt förfarande verkar skyddande mot förkylningar och stärker hela nervsystemet. Och så ännu en sak af vikt, innan vi öfvergå till den psykiska delen af ämnet, nämligen barnkammarens utseende. Välj därtill om möjligt det största och soligaste rummet, tag ljusa och framförallt giftriga tapeter och gardiner samt af möbler de nödvändigaste, ty svängrum bör där finnas för ras och lekar, som spänna musklerna och sätta blodet i omlopp. — Pröfva på dessa enkla medel, och jag tror du skall lyckas i din sträfvan att så harmoniskt som möjligt utveckla de små kroppshyddorna.

En oändligt mycket vanskligare uppgift är att fostra den lilla barnsjälens med dess ömtåliga jordmån. I föräldrarnas betänken hur mjuk den är, lika mjuk och böjlig som leran i krukmakarens händer; där bildas så lätt märken, antingen onda eller goda, och de förblifva nog hela lifvet igenom. En stormakt på detta område och onekligen vår bästa bundsförvandt är det goda exemplet. Någon uppfostran i egentlig mening kan ju ej talas om förrän med de första stegen, då den lilla viljan börjar göra sig mera gällande. I de flesta fall anser jag för min del, att en varnande blick och några allvarliga ord samt i nödfall en stund i skamvrån göra mera nytta än riset med dess åtföljande skrämme, som af så många mödrar förordas och äfven flitigt användes; dock gifves ingen regel utan undantag, så äfven härvidlag. Studera noga dina barns skaplynnen, och när syskonningen ökas, betrakta då obemärkt deras lekar, så att du, när så behöfves, kan stäfa din lille pys' despotiska regemente gent emot hans känsligare lilla syster. Litet snabb ibland skadar icke, men retsamhet, som framkallar tårar gång på gång, förhindrar en sund utveckling både till kropp och själ.

Vänj dina barn vid, att ditt ja och ditt nej äro oåterkalleliga, och att du håller hvad du lofvat. Då skall du nog understundom till din glädje få höra barnen säga sines emellan:

»Mor sade nyss, att vi inte fick, och då är det inte värdt att fråga en gång till.»

Att man ju gärna för besökande vänner vill visa sina små, det är nu ett erkänt faktum och väl ej underligt, men bäst är att sedan strax låta dem försvinna till sin barnavärld igen och ej stanna inne för att lyssna till kanske ett tanklöst smicker om deras förträffligheter från vännens läppar. När barnen blifva större och börja tänka hit och dit, lät dem då inom familjekretsen få fritt och otvunget uttala sina tankar och tysta ej ner dem med ett: »Du är så liten, så det där begriper du inte,» eller: »Barn skola bara höra på och inte yttra sig i äldre personers närvaro.» Säg icke så, ty det alstrar missmod i det unga sinnet, och på det sättet vinner du ej dina barns odelade förtroende, ej heller fostrar du dem till i en framtid själfständigt tänkande män och kvinnor. Respekt och lydnad taga ej den minsta skada vid detta fria tankeutbyte föräldrar och barn emellan.

Till slut kan jag ej underlåta att till våra söners fäder rikta en uppmaning, hvari nog tusen sinom tusen mödrar skulle vilja instämma: »Hur trägen sysselsättning I än hafven, vaken alltid öfver edra unga söner och sen till, i hvilket sällskap och på hvilka vägar de vandra. Kommen ihåg, att det gäller dyrbara själar, som anförtrots i eder vård, och för hvilka I en gång skolen stå till svars inför en högre domare. Vi mödrar kunna blott försöka att med våra förböner resa en skyddande mur mot frestelserna, men: I fäder, som själfva hafven stått öga mot öga med de faror, som ynglingen går till mötes, och veten hvad kamp som förestår, styrken och stödjern edra unga söner, och om I sen dem vackla, tagen dem då under armarna och lyften upp dem ur dyn, innan det blir för sent, och medan ännu räddning står att finna.»

Ja, må vi bedja Gud om kraft och hjälp till ett godt utsäde i de ungas hjärtan, och gifve han oss äfven rika skördar!

—cbt—

XV.

En praktisk nattdräkt.

På »Lilla mors» begäran om beskrifning å en praktisk och ändamålsenlig nattdräkt för barn mellan 1—2 och 3 år vill jag för henne beskrifva huru min lilla gosse är klädd natttid.

Först vill jag då säga, att den dräkt barnet bär om natten måste vara sådan, att den på intet sätt generar, är skyddande för hela kroppen

och lagom värmande. Vidare måste den vara stark, då den utsättes för ganska kraftiga attentat af små sparkande ben, samt lätt att tvätta och stryka.

Nu till beskrifningen.

Närmast kroppen en nattskjorta med långa armar, försedda med handlinningar.

Sedan en tröja (af ylle eller bomull) utan armar och så lång att den räcker öfver magen samt där utanpå den så kallade sparkpåsén.

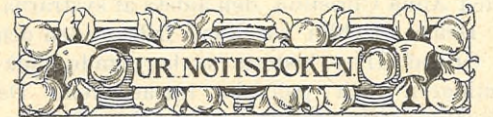
Det är detta sista viktiga plags utseende jag nu vill beskrifva.

Ett stycke bomullstygt mätande 1,7 met. i längd och 0,6 —0,7 met. i bredd vikas dubbelt på längden, sneddass sedan, så att det får utseende af en dubbel kjortelframväd, sys tillsammans i sidorna med fällsöm och får då utseende af en påse, vidare nedtill och afsmalnande uppåt.

Upp till göres en halsringning så vid att den måste rynkas för att ej blifva för stor, för armarna klippas i båda sidorna 20 centimeter långa sprund, hvilka fällas. Öfver axlarna knäppes påsén med 2 knappar på hvarje axel, och den lika enkla som praktiska nattpåsén är färdig.

Men hvori består då dennas företräde framför andra nattdräkter, hör jag eder fråga. Jo, däruti att barnet ligger rymligt, kan omöjlig sparka den af sig samt, då det sparkar, blir tryckt uteslutande på axlarna, som därtill är lämpligaste kroppsdel.

Ella S—m.

Goda bud från södern! I slutet af förra veckan gjorde kronprinsessan Victoria, åtföljd af sina föräldrar, ett besök i Venedig. Förbättringen i kronprinsessans hälsotillstånd går nu stadigt framåt.

Dödens skörd. Den 1 maj afled härstädes fru *Mathilda Augusta Cronhamn*, född Lönngrén, något öfver 66 år gammal. Sedan 1875 änka efter sekreteraren vid Musikaliska akademien, tonsättaren professor J. P. Cronhamn, förlorade hon för föga mer än ett år sedan sin ende son, Fritiof, Cronhamn och sörjes nu närmast af enda dottern, fru Estella Wallgren och en minderårig dotterson samt syskon.

Å Gripenbergs fideikommisssegendom i Jönköpings län afled vid 65 års ålder den 29 april friherrinnan *Theodora Eugenia Hermelin*, född Fjellstedt. Hon var född i Palameotta i Bengalen, hvarest hennes fader, den bekante missionären, teologie doktorn Peter Fjellstedt, då verkade såsom missionär. År 1850 ingick hon i Lund, hvarest hennes fader då var anställd såsom föreståndare för ett missionsinstitut, äktenskap med godsägaren friherre Samuel Axel Hermelin. Närmast sörjes den goda och välgörande kvinnan af make, barn och barnbarn.

Vår unga medarbetarinna fröken *Elsa Lindbergs* förut omnämnda enaktstycke »Läxor» gick i slutet af april med afgjord framgång öfver Svenska teaterns i Helsingfors scen. Publiken inropade upprepade gånger de spelande och till sist också författarinnan. Äfven kritiken i den finska hufvudstadspressen har sedan uttalat sig fördelaktigt om den begåfvade unga författarinnans sceniska förstlingsverk, som väl torde locka till vidare försök inom den svåra, men tacksamma diktarten.

Ny affär för utstyrelseartiklar i linne m. m. har öppnats härstädes i f. d. Hygieniska magasinets rymliga lokal n:r 16 Hamngatan af firman Bröderna Svensson & komp. Firmans chef, hr John Svensson, har under en följd af år varit anställd hos den stora välkända firman i samma bransch K. M. Lundberg.

Bend-Or-brödet, hvars synnerliga lämplighet som hönsföda vi nyligen i vår »Hjälpreda» hade anledning framhålla, finnes, som af annons i detta nummer synes, att tillgå hos Aktiebolaget Bend-Or, Stockholm.

Handarbetets Vänners vårutställning sistlidne måndag, tisdag och onsdag var särdeles rikhaltig samt präglad af gedigen smak. I den intressanta modellsamlingen gjorde sig två bårder i applikation på grönt kläde, den ena med gyllne oranger, den andra med guldgläda caltha palustris, båda komponerade af fröken Sjöström, synnerligen gällande. Sistnämnda motiv var af samma konstnärliga hand med ypperlig effekt använt äfven på ett hvitt sidendraperi.

Fröknarna Widebeck och Wästberg lyste denna gång företrädesvis med ett antependium af hvita fembladiga rosor på röd sammet, fröken Gisberg med en charmant duk af grönt kläde, prydd med blekgula vallmor i sidenapplikation.

Stor uppmärksamhet ådrog sig en samling verandamöbler af korg, klädda med tvättakta, kulörta lärfter i applikation och de gladaste färgsammanställningar, en nyhet, hvilken såsom praktisk, billig samt lätt och rolig att utföra torde hafva stor framtid för sig.

Hufvudnumret på utställningen utgjordes af praktfulla fönsterdraperier och väggbonader i dukagång med skänkt, öfvervägande i blått och hvitt utfördt allmogemönster, beställda af baron Bechtolsheim i München samt väl ägnade att införa utlandet med heder representera denna gren af svensk konstslöjd.

Till slut må nämnas den gammalfranska gobelin, som, i ömkligt skick köpt till underpris i Kairo, numera, mästertligt reparerad af fröken Hamilton, pryder sin plats hvar som helst.

Vägglanscher för undervisning i kvinnlig slöjd hafva, som af annons i dagens nummer synes, af fröken Hulda Lundin utgifvits på Fritzes förlag. Utförda i stora, klara och rediga drag, förefalla de synnerligen lämpliga att användas som ledning vid undervisningen i stickning, stoppning, lappning och klädsömnad såväl i skolan som i hemmet.

K. operan gaf torsdagen den 28 april »Lohengrin» med fru *Ellen Gulbranson* som Ortrud. I plastik, mimik och vokala resurser afgjort öfverlägsen rollens förra innehafvarinnor på svensk scen, lyckades hon emellertid ej framställa den ondskefulla kvinnans demoniska hat fullt så öfvertygande som hennes närmaste företrädarinna, fru Adèle Rundberg. Kraftigast i sist nämnda hänseende verkade hon under första aktens lidelsefulla stumma spel. I andra och tredje akternas effektfulla scener utvecklade fru Gulbranson en förförisk smidighet och grace, som i förening med hennes stolta apparition och stämans bedårande väljud bildade ett helt af oemotståndligt elektriserande art. Telramunds parti sjöngs förtjänstfullt af herr Lundqvist. Rollbesättningen var för öfrigt den vanliga.

Utom fru Gulbransons gästspel ha vi för den gångna veckan äfven att anteckna fröken *Petrinis* gästsuppträdande som Julia i Gounods »Romeo och Julia». De egenskaper, som tidigare tillskyndat den begåfvade sängerskan framgång i detta parti, göra sig fortfarande lyckligt gällande: den höga, klara rösten, den högt utvecklade koloraturen och ett briljant teaterutseende. Publikken har också med värme hälsat henne åter på en denna gång tyvärr allt för flyktig visit.

K. Dramatiska teatern har haft föga glädje af sin senaste nyhet, *Gustav Esmanns* fyraktskomedi »Teatern». De två första akterna innehålla en del ganska träffande uttalanden om den sceniska konsten, dess uppgift och utförelse, uppbländade dock med en alldeles förvrängd framställning af modern journalism samt med en bastant portion lätt genomsådadt publiksmicker. De två senare akterna falla alldeles ur ramen för den utan tvifvel högst modernt afsedda sedeskildringen ur skådespelar-, journalist- och författarlif och bli till fullblodig melodram. En kuriös blandning alltså det hela! Den tog heller aldrig publikken med. Hr *Lindberg* hade gjort en ganska fin figur af teaterförfattaren Kant med i andra akten riktigt briljanta detaljer, men fru *Hartmann* hade åtagit sig en roll, som alls ej låg för henne, och hvarken hr *Fredrikson*, hr *Personne*, fru *Fahlman* eller fröken *Jansson* presterade något af synner-

ligt intresse. Vi förstå ock, att uppgiften ej kan ha verkat vidare inspirerande. Bifallet — som det hela — var matt.

Vasateatern hade en om möjligt ännu mera deciderad otur med sin nya franska fars »Dansen». Som den sköna ballerinan, när detta skrives, redan väl för evigt torde ha lagt sina trötta ben till hvila efter sina få och vacklande språng på stockholmsk scen, anse vi oss kunna inskränka eftermälet till den goda gamla frasen: hvile de i frid!

Södra teatern invigde i måndags ett nytt program under de lyckliga auspicierna af en recett för hr *Aug. Warberg*. Det blef också en skratsuccés. I den lilla enaktsfarsen »Otellos triumf» har hr Warberg ofta förr kommit oss att grina som solvargar, och som den rollpluggande *Otello in spe* har han ej legat af sig. *Alexander Bissons* därefter följande treaktsfars »Negerkungen» är ett äkta parisertokeri, sin mästare värdigt. Vare det nog sagt! Hr *G. Bergström* och *Lambert* firade isynnerhet triumfer, och jublet var storartadt. Ett utmärkt program för glada, ljusa värvällar!

Den sjätte symfonikonsertern gick af stapeln förliden fredag, men gjorde ej fullt skäl för sitt namn. Programmet upptog blott ett enda symfoniskt nummer, Schuberts till på köpet ofullbordade h-mollsymfoni, som emellertid fick ett värdigt och väl nyanseradt utförande. Detsamma gäller om det enda öfriga orkesternumret: Glucks »Alceste»-uvertyr. Aftonens glanspunkt var fru Gulbransons utförande af Elisabeths hälsning till sångarsalen ur »Tannhäuser». Som slutnummer återuppfördes, med Filharmoniska sällskapets medverkan, Griegs »Olav Trygvason», om hvilket musikdrama vi yttrade oss i vår notis i förra numret angående sällskapets abonnemangskonsert.

Fru Lotten Seelig-Lundbergs soaré i tisdag kväll hade samlat en fullsatt och distinguerad salong. Konungen med uppvaktning syntes i den k. logen. Den inledande konsert- och deklamationsafdelningen mottogs med allmänt bifall, synnerligast fru *Hovings* Andersenska sagor, fru *Möllers* visor och hr *Bäckströms* »Frödingar». Det efterföljande dramat af *Marco Praga* — »I lif och död» — väckte däremot tämligen blandade känslor. Det erbjöd soarégifverskan en bravurroll, i hvilken hon allt igenom fick spela på de högt stämda strängar, hon företrädesvis synes älska. Det var dock ej utan att de uppjagadt sköra tonerna ibland slog öfver i disharmoniskt klirr. Stycket i sin helhet var för öfrigt så öfverspänt och konstrueradt — på det evinnerliga gamla äktenskapsbrotts-temat — att det sannerligen öfverhöfvan frestade framställarna till konstlade grepp. Det ländar hr *Skånberg* till heder att han ingöt så pass mycken trovärdighet i sin obehagliga Don Juanstyp, liksom samma omständighet kan räknas till försvar inför hr *Örtengrens* absolut stillösa prestation. Hr *Hedlund* gjorde en god gärning som ett stycke stockholmsk gemytlighet i all denna föregifvet milanesiska ohygglighet. Till sist en diskret slutapplåd som tack och hälsning till den talangfulla recetttagerskan, som besked och afsked till den onjutbara pjäsen!

Sandkorn.

Utkast för Idun af *Ernst Lundqvist*.

(Forts.)

Jag talade till honom, som man talar till en obekant, som man träffar i en järnvägs-kupé och som man skall skiljas från om en timme, för att aldrig se honom mera. Han svarade artig och liknöjd, med en reserverad fåordighet, och på samma gång passade han ängsligt på, att jag ej skulle komma in på något ämne, där det kunde bli tal om honom själf och hans öden. Han betraktade mig tydligen hvarken som vän eller fiende, jag var för honom en fullkomligt likgiltig person, med hvars talträngdhet man har öfverseende, därför att man ej kan komma ifrån honom. Han gjorde på mig ett intryck af att det var något visnadt och

brustet inom honom, att alla hans känslösträngar hängde slappa, att ingenting i världen kunde aflocka dem något ljud, men att han på samma gång — af något slags bitter stolthet eller blygsel — ej ville visa någon denna förödelse i sitt inre. Det var nu en gång så, det kunde inte ändras, och då var det bara pinsamt att låta främmande händer, om än aldrig så välvilliga, skrufva och tumma på instrumentet, som kommit så i olag. Ibland såg det ut, som om han var mig tacksam för att jag kom och pratade bort en stund af hans långa dag, men för hvarje besök jag gjorde i hans cell gick jag ifrån honom med den reflexionen: du har inte kommit honom en millimeter närmare. Det sårade min lilla fåfånga, och det gjorde mig bedröfvad. Men hvad skulle jag ta mig till? Jag kunde ingenting annat göra än bida tiden och hoppas på att en tillfällighet skulle spela mig det rätta uppslaget i händerna. Ty jag skulle vinna hans förtroende, det hade jag föresatt mig, och jag var alldeles säker på att jag hittills misslyckats, bara därför att jag inte förstätt hitta på det rätta sättet att ta honom.

Så kom jag till honom i går. Han brukar annars sysselsättas med renskrifning, bokföring för cellfängelsets räkning o. d., ty han är klen till kroppen och orkar ej med något mera ansträngande arbete. Men nu låg han sysslöslig på sin säng och stirrade i taket, han hade ej haft något arbete på flere dagar, sade han, och under sådana perioder är han alltid mera nedstämd än vanligt. Han hade förmodligen under dessa dagar haft alltför god tid att rufva öfver mörka tankar, ty han föreföll ovanligt nervös, ömsade oupphörligt ställning på britsen och hade två skarpa röda fläckar på sina annars så gråbleka kinder. Jag slog mig ner på stolen, pratade om ditt och datt som vanligt, men fick endast korta och frånvarande svar. För att tilltvinga mig hans uppmärksamhet tog jag ur fickan upp dagens nummer af stadens tidning och började läsa upp lokalnotiser ur den, det brukade alltid roa honom, ty han är, som sagdt, barnfödd här och känner till förhållanden och personer bättre än de fleste af de andre fångarne. Bland annat kom jag att läsa upp notisen om banketten, som skulle ges på stadshotellet till er ära med anledning af edra sextio år. Innan jag hunnit läsa till punkt, satt han upprätt på britsen och betraktade mig med ögon, som lyste feberaktigt.

»Hjälml!» utbrast han. »Är det Gustaf Hjälml det är fråga om?»

»Ja visst, konsul Gustaf Hjälml, vår riksdagsman, stadens välgörare, han som skaffat oss järnväg och vattenledning. Känner ni honom kanske?»

»Om jag känner Gustaf Hjälml!» Han reste sig liksom omedvetet, blef alldeles likblek, förde den skälfvande handen öfver pannan, som för att torka bort kallsvetten, och föll ned på britsen igen med armbågarne mot knäna och ansiktet gömdt i båggen händerna, och jag hörde honom säga liksom för sig själf med ett uttryck af gränslös bitterhet och förtviflan:

»Det är ju hans skull, att jag sitter där jag nu sitter!»

Pastor Lindeman tystnade och såg profvande på konsulen, som hittills rökt sin cigarett med orubbligt lugn och ej visat några tecken till att historien intresserade honom.

Hönsföda,

kraftig, äggdrivande och bekväm. — **Bend Or-brödet** är på grund af sin höga proteinhalt, 17,5 %, under det att korn innehåller endast 8 % smältbar protein, det bästa, bekvämaste och billigaste hönsfoder. — Vidare upplysningar genom **Äktiebolaget BEND OR, Stockholm.**

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två Slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tandernas vård:

Men nu ryckte han till, mötte häpen pastorns blick och utbrast:

»Min skuld! Är karlen tokig? Det måtte vara något misstag!»

»Så trodde jag också. Jag bad Bergdahl förklara sig närmare. Men han ångrade sig redan, att han sagt ett ord för mycket, och drog sig obevekligt tillbaka inom sitt skal, och medan jag satt där och ifrigt gjorde mig till er försvarare och sade, att jag kände er som en god och rättänkande människa, som aldrig med vett och vilja skulle kunna vålla någons olycka, nickade han bara då och då, med allt mera ogenomtränglig min och sade, att jag hade alldeles rätt, ni var en hedersman, den bästa människa i världen, men för det kunde ni mycket väl vara orsaken till den vändning hans lif tagit... och för öfrigt skulle vi inte tala om det ämnet, aldrig, aldrig mer, och om jag ville vara barmhärtig, skulle jag gå och lämna honom i fred. Jag satt kvar en stund och undrade, om inte detta var den tillfällighet jag väntat på. Men då han kände, att jag betraktade honom, såg han upp med en så djupt olycklig och hjälplöst bedjande blick, att jag nästan mot min vilja reste mig och lämnade honom allena.»

»Och det var allt?» inföll konsuln. »Således bara på ett löst ord af en så föga vederhäftig person som en fånge, en tjuf och bedragare, går ni i timal och dömer mig hårdt i ert sinne och får sådana tankar om mig, att ni till och med har svårt att räkna mig er hand? I sanning, herr pastor...»

»Det var ju bara en instinktlik skygghet jag kände för er, och det bör ni väl kunna förstå, så upprörd som jag var efter mitt

samtal med Bergdahl så nyss förut... och så den skärande kontrasten i all den hyllning man ägnade er...»

»Hör på, herr pastor, på heder och samvete skall jag nu säga er allt, ni förstår, allt hvad jag någonsin haft gemensamt med denne Bergdahl. Ju mera ni talat om honom, desto tydligare kommer jag ihåg honom, mest från skoltiden, ty då var han min plågoande. Vi följdes åt genom flere klasser, ända tills han slutade skolan, af brist på medel, tror jag. Han hade för mig fattat en sådan där måttlös och svärmisk vänskap och beundran, som är så vanlig vid femton-, sextonårsåldern i synnerhet hos inbundna karaktärer, innesittare, pojkar utan ruter i sig. Den yttrade sig i en stillsam efterhängsenhet och framför allt i en obehaglig vana att finna allt hvad jag sade eller gjorde gudomligt. I pur okritisk beundran tillägnade han sig, kanske omedvetet, mina talesätt, mina tycken, mina vanor och ovanor och gjorde sig till ett åtlöje för alla klasskamraterna. »Hjälms apa» kallade de honom, och det var, som om han njutit af att höra det öknamnet. Då vänskapen inte är besvarad — och det var den inte härvidlag, därtill voro vi alldeles för olika, ty han var en mes och jag en vildbasare — finns det ingenting så plågsamt för en pojke som att ständigt ha en sådan där tillbedjare omkring sig. Och det var mig en riktig lättnad, då han slutade skolan och kom på kontor. Det dröjde för resten inte länge, förr än han kom i dåligt rykte här i staden för sitt lefnadssätt, ingen af oss kamrater umgicks med honom, och sedan han suttit ett par månader på

håkte för något snedsprång — han hade visst tullat principalens penninglåda för att kunna betala sina spelskulder — försvann han alldeles ur sikte. Där har ni hela vår bekantskap, och hur han kan säga, att jag vållat hans lufs olycka, det förstår inte jag.»

»Jag förstod det inte heller — i går.»

»Det låter på er ton, som om ni ville tillägga: men i dag gör jag det,» sade konsuln småleende.

»Ja, det var verkligen min mening.»

Konsuln såg upp med en min, som om han icke trodde sina öron, kastade sedan bort cigaretten och sade i kort, kall, nästan befallande ton:

»Förklara er.»

»Jag har varit hos Bergdahl i dag igen. Jag hade ingen ro, förr än jag åtminstone fick göra ett försök att återknyta samtalet från i går. Genast, då jag kom in i cellen, såg jag, att han hade väntat på mig. Och jag hann knappast hälsa på honom, förr än han ifrigt frågade mig, om jag hade varit med på festen i går.

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Johanna Alm; en åttioårig trotjänarinna, af H. D. (Med porträtt.) — Kransen på fru Lenngrens graf; af Harald Jacobsen. — Min nattvardslärare; af G. — Om kvinnlig hemslöjd; några tankar om dess värde och befämjande; af Hedvig Holmström. (Forts. och slut.) — Moder Musik; af Tyra Floderus — Valborgsmässa; af Toini Topelius. — Kvinnoöden och kvinnobilder, för Idun af Birger Schölsström: Två kusiner. — »Mödrar emellan». XIII—XV. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Sandkorn; skiss för Idun af Ernst Lundquist. (Forts.) — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Uti det land där högmod går
Och draksådd ut bland folket sår
Och kallar skörden »ärefölelse» —
Där finns mitt första såsom stad
Med stor och liflig rörelse;
Fabriker stora ligga där i rad.

Rätt ofta är en moders arm
Mitt andra, då hon vid sin barm
Sitt sjuka, lilla barn i ömhet bär.
Mitt andra ock på havets djup
Mång' sjöman fått vid svekfullt skär,
Då stormen hvälvde om hans fyllda slup.

Mitt hela uti skogens famn
Dig ofta synts en fridfull hamn,
Där under furors sus och fågelsång
Ditt trötta sinne glömma fått
Allt lifvets buller, bing och bång
Och skaparns godhet bättre du förstått.

Adota.

Amfikop.

Ett värn i heta striden
Mitt första fordom var. —
En prydnad nu för tiden
I fästlig sal man har.
Mitt andra brukar vara
En ovälkommen gäst.
De medellösa skara
Den fruktas allra mest.
Härnäst mitt tredje följer, —
Du gissar nog dess namn —

Hvad hafvet oftast döljer
Uti sin mörka famn.
Ett fluidum mitt fjärde,
Som högt i ropet står
Och äger nog sitt värde,
Fast mängen det försmår.
Och nu till sist bland orden, —
Förlåt jag gjort besvär —
Hvad Skandien i Norden
Till hälften endast är.

Moster Lisa.

Namngåta.

	+	x	+	+			
+	+	+	x	+			
+	+	+	x	+	+		
	+	+	x	+			
			x	+	+	+	+
		+	x	+	+	+	
+	+	+	x	+	+		

Tag: 10 a, 2 b, 2 d, 3 e, 2 g, 1 h, 4 i, 1 k, 1 l, 1 m, 7 n, 3 r, 2 s, 1 v och sätt en af dessa bokstäfver i hvarje med + eller x markerad ruta, så att åtta kvinnonamn bildas — ett å hvarje rad — och så att bokstäfverna i x-raderna lästa uppifrån och ned bilda ett mansnamn.

Anagram.

De uteslutna, endast med prickar antydda orden, bestå alla af samma 4 bokstäfver hvilka ordnas på olika vis.
En liten episod från Östergötland.
Syster . . . och jag tjäna alltid tillsammans — alltid hos . . . —

och vi . . . sysslorna oss emellan. I går skulle . . . i köket och jag . . . kon på bete, men så när vi kommo dit där vägarne . . . sig, . . . det . . . kokräket i väg till skogs och jag måste ropa åt . . . att hjälpa mig. Tant Barbara.

Rebus.

iii gar
F
1 3 t.

Fix.

Ordgåta.

An, tor, at, d, ta, sa, b, nä, t, på, n, är, bor, k, en, åt, det, r, or, a, r. Stafvelserna, rätt ordnade bilda ett ordspråk.

Sally.

Siffergåta.

Nedanstående siffror torde förvandlas till tio ord hvars begynnelsebokstäfver bilda namnet på en berömd fransk skald samt slutbokstäfverna namnet på en mycket känd författare till ungdomslitteratur. Siffrorna äro:
19, 1, 13, 8, 11, 9 = krydda,
8, 16, 1, 2, 5, 1, 18 = person i en af Schillers dramer,
3, 8, 15, 10, 5, 11 = geometrisk figur,
17, 18, 15, 5 = karlnamn,
14, 15, 11, 5, 1, 13, 16 = stad i Frankrike,
15, 5, 3, 8, 4, 8, 19 = hvad en konvalescent bör akta sig för att få,
7, 5, 13, 15, 8, 5, 17, 17, 5 = fruntimmersnamn,
18, 11, 16, 17, 5, 15 = ett slag af ytterplagg,

6, 11, 14, 12, 12, 5, 13 = norsk flod,
14, 2, 14, 5 = instrument.

Fanny.

Lösningar.

Logogryfen: Hufvudordet: Valborgsmässeld. Småorden: sol, vall, mo, Dal, Wales, Elsass, vers, Bo, moder, led, ledare, Elsa, Beda, Edla, Eva, Selma, Valborg, Lea, Rosa, Ella, Dora, Elma, Adèle, Olga, ros, vallmo, reseda, remsa, messa, Ems, Elbe, Weser, Oder, Aller, mage, Rom, Reval, Molde, Tver, Leeds, mossa, galler, Brage, dosa, vagel, slag, broms, bord, blomvas, Veber, Moses, glas, mosse, eid och ved, vesslor, lador, bod, varg, lo, mal, lass, boll, gam, groda, allmog, bro, blod, rem, Amor, svalor, bloss, vals, blad, Wega, Debora, vad el. arm, vags, berg, svalg, Smedberg, Mora, Lessebo, alm, sagor, smed, eldare, lom och seglare eller segel, loge, Bore, Sergel, storm, tarm, Delsbo, skalle, Kalle, Olle, Evald, Osvald, Lasse, Lars, Leo m. fl.

Logogryfens geografiska namn: Ribe, Danmark, Gräsö, Småland, Rennes, Danskön, Uri, Ange, Iler, Anam, Ems, Moss, Eda, Seret, Indus, Oran, Germanien, Onega, Juda, Widdin, Norge, Oder, Milano, Bergen, Söderhamn, Emmän, Amur, Sko, Råne, Malta, Celle, Elba, Sala, Aller, Lena, Malmö, Man, Wara, Sur, Skara, Åbo, Arno, Kap, Mur, Kent, Wara, Genf, Tarne, Wismar, Timor, Gent, Kaskö, Pisa, Jura, Halle, Tarifa, Loka, Rumänien, Åland, Riga, »aron, Paris, Po, Hull, Ossa, Roxen, Arvika, Stade, Karelen, Ungern, Rur, Assens, Rom, Walla, Strömme, Gila, Odease, Sile, Marengo, Omsk, Åhus, Winga, Kina, Erivan, Sedan, Asien, Skutari, Utah, Inn, Kanaan, Landsend, Emden, Tana, Gefe, Strand, Glan, Dekan, Idde, Ur, Java, Warberg, Arendal, Unden, Peru, Dvina, Genua, Lund, Ingarö, Amål, Orsa, Aral, Orenburg, Skagern, Aden, Somme, Wasa, Mären, Darien, Rättvik, Kana, T. ent, Skansen, Para, Fårö, Åre.

Tyllningsgåtan: Zacharius Topelius: 1) zebra, 2) kann, 3) Lucca, 4) Gotha, 5) Berta, 6) stare, 7) krita, 8) Paris, 9) sabel, 10) stork, 11) rhomb, 12) kapp, 13) kaffe, 14) mjölk, 15) snix, 16) nunna, 17) skepp.
Palindromen: krok-kork.
Namngåtan: Hilding.

Väggohyra, Mal och Bakterier utrotas af Aktiebolaget Desinfection
i rum, fartyg o. bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: 11 A. Vestra Trädgårdsg. 11 A. — Allm. Tel. 7494.